

TORAH OHR • PARSHAS MIKEITZ • MAAMAR 15

נר חנוכה מצוה להניחה כו' משמאל, כדי שתהא...

A Lâmpada de Chanucá: uma
mitsvá de colocá-la à esquerda

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/torah-ohr/mikeitz/15/

1 נר חנוכה מצוה להניחה כ"י משמאל, כדי שתהא מזוזה מימין ונ"ח משמאל. וצ"ל הטעם שאין הנ"ח ג"כ מימין כמו המזוזה.

“A lâmpada de Chanucá: é uma mitzvá colocá-la”, etc., “à esquerda, para que a mezuzá fique à direita e a lâmpada de Chanucá à esquerda.” E é preciso explicar por que a lâmpada de Chanucá também não fica à direita, como a mezuzá.

אך יובן בהקדים ביאור מ"ש כל אשר חפץ ה' עשה. וכתוב בדבר ה' שמים נעשו.

Mas isso será compreendido começando pela explicação do que está escrito: “Tudo o que Havayá desejou, Ele fez”; e está escrito: “Pela palavra de Havayá foram feitos os céus.”

2 ובע"מ [ובעשרה מאמרות] נברא העולם שהיו מאמר ודבור. ולא נברא בחפץ ורצון בלבד. והענין כי הנה נודע שלכל הדברים יש חומר וצורה שהחומר הוא ענין הדבר והוא בכללות דהיינו להיות שמים או ארץ או שמש וירח.

E “com dez enunciados o mundo foi criado”, que eram enunciado e fala; e ele não foi criado apenas por desejo e vontade. A explicação é que se sabe que todas as coisas têm matéria e forma. A matéria é aquilo que a coisa é em geral, isto é, ser céu ou terra, sol ou lua.

והצורה הוא כל ציור וכל תמונה במראה ושטח שיש לכל דבר בדמותו בצלמו על איזה אופן נעשה

E a forma é cada configuração e cada figura, na aparência e na superfície, que cada coisa tem “à sua semelhança, conforme sua imagem”: a maneira como foi feita,

כמו השמים והארץ הם כדורים ומן הארץ לרקיע כ"י והשמש והירח הם גלגלים מאירים כ"י. וכן עד"ז בכל דבר נברא.

como, por exemplo, os céus e a terra são esferas, e da terra ao firmamento, etc.; e o sol e a lua são orbes luminosos, etc. E assim também, desse modo, com toda coisa criada.

3 והנה החומר נברא בדבר ה' ובע"מ [ובעשרה מאמרות] שבמאמר יהי אור נתהווה בחי" האור מאין ליש. וכן במאמר יהי רקיע נתהווה הרקיע מאין ליש.

Ora, a matéria foi criada pela palavra de D'us e pelos dez enunciados: por meio do enunciado “Que haja luz”, o aspecto da luz veio a existir de ayin [nada] a yesh [algo]; e, da mesma forma, por meio do enunciado “Que haja um firmamento”, o firmamento veio a existir do nada ao algo.

אבל אופן צורת הרקיע בדמותו בצלמו הוא נעשה בחפץ ה' שלא בא לכלל גילוי בדבור או מאמר.

Mas o modo da forma do firmamento, “à sua semelhança, à sua imagem”, foi feito pelo desejo de D'us, que não chegou a se revelar na fala ou em um enunciado.

4 והנה מה שנברא החומר במאמר ודבור ולא נברא הכל בחפץ ה' ורצונו בלבד היא מפני שאז לא הי' [היה] גילוי מאין ליש רק שהיה העולם בטל במציאות ממש

Ora, o motivo pelo qual a matéria foi criada por enunciação e fala, e não tudo somente pelo desejo e pela vontade de D'us, é que, nesse caso, não haveria uma revelação do nada ao algo; antes, o mundo estaria verdadeiramente anulado em sua existência.

רק עיקר גילוי היש הוא ע"י דבר ה' כי הוא צוה ונברא

Mas a revelação principal do “algo” ocorre por meio da palavra de D'us, “pois Ele ordenou, e foram criados”.

פ"י צוה מלשון מצות המלך כי מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים] אין מלך בלא עם שבח"י מלכות היא בחי' התנשאות והסתלקות שלא יאיר ויתגלה אלא בבחי' שם בלבד.

“Ordenou” (tzivah) está no sentido de “ordem do rei”, pois “Teu reinado é um reinado sobre todos os mundos” e “não há rei sem um povo”. Pois o nível de Malchut (soberania) é um nível de exaltação e retraimento, de modo que não brilha nem se revela senão como um nome apenas.

5 וזהו יהללו את שם ה' כי הוא צוה ונברא כמו עד"מ מלך ב"ו [בשר ודם] שמלכותו היא שמו לבד אשר נקרא על מדינתו

E este é [o significado de] “Louvem o Nome Havayá, pois Ele ordenou e foram criados”: como, a título de analogia, um rei de carne e osso, cujo reinado consiste apenas em seu nome, que é proclamado sobre sua terra,

אבל לא בבחי' התלבשות כח הפועל בנפעל ממש והתלבשות כח הפועל בנפעל הוא למטה בעי' [בשכעים] שרים שר של מים שר של כו' שהם משמרי האופנים.

mas não no modo do efetivo revestimento da força do agente naquilo que é produzido. E o revestimento da força do agente naquilo que é produzido ocorre abaixo, nos setenta príncipes (o príncipe das águas, o príncipe de ..., etc.), que provêm dos resíduos dos Ofanim.

6 ויש גבוה מעל גבוה שמקבלים ג"כ דרך עילה ועלול עד המלאכים שהם שכלים נבדלים. שהם פני ארי' [אריה] פני שור שבמרכבה.

E há [seres] “mais elevados que o elevado”, que também recebem por meio de causa e efeito, até chegar aos anjos, que são intelectos separados: estes são a face do leão [e] a face do boi na Carruagem.

אבל החיות של פני שור פני ארי' [אריה] הוא יש מאין ממש. דהיינו שהמשכת החיות אשר להם הוא בבחי' אין והארה בעלמא שהוא בחי' שם בלבד ומזה נעשה גילוי היש.

Mas a força vital da face do boi [e] da face do leão é verdadeiramente algo a partir do nada. Isto é, a força vital que lhes é transmitida está no modo de “nada” e é um mero vislumbre, que é o nível de apenas um nome; e, a partir disso, dá-se a revelação do “algo”.

אך תכלית בריאת יש מאין הוא כדי להיות היש בטל לאין ונגלה כבוד ה' למטה כמו למעלה.

Contudo, o propósito de criar algo a partir do nada é que o “algo” esteja em estado de autoanulação perante o “nada”, e que “a glória de Havayá seja revelada” embaixo como em cima.

7 וכמו שיהיה לע"ל [לעתיד לבוא] כי עין בעין יראו כו' וזה תלוי בעבודתנו כל ימינו היום לעשותם. וכל ישראל יש להם חלק לעוה"ב [לעולם הבא].

Assim será no Tempo Vindouro: “Pois verão olho a olho”, etc. E isto depende do nosso serviço durante todos os nossos dias, “hoje, para cumpri-los”. E “todo Israel tem uma parte no Mundo Vindouro”.

וצריך כ"א [כל אחד / כל אחת] להמשיך בחלקו גילוי זה להיות בטול היש והוא מחמת ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה שאתה הוא קודם שנבה"ע [שנברא העולם] ואתה הוא כו'

E cada um deve atrair esta revelação para a sua parte, de modo que haja a autoanulação do “algo”. Isto decorre da contemplação da grandeza do Infinito (Ein Sof), bendito seja Ele: que “Tu és Ele antes de o mundo ser criado, e Tu és Ele”, etc.,

כלי שום שינוי כי אני הוי' לא שניתי שאין העולם מעלים לפניו ית' וכחשיכה כאורה שאין ההעלם וההסתר אלא לעיני בשר שלנו.

sem qualquer mudança, pois “Eu, Havayá, não mudei”; o mundo nada oculta Dele, bendito seja, e “a escuridão é como a luz”, pois a ocultação e o encobrimento existem somente para os nossos olhos de carne.

אבל קמיה כולא כלא חשיב ממש ומעלה ומטה שוין לפניו שנמצא למטה כמו למעלה ממש.

Mas, diante Dele, tudo é verdadeiramente considerado como nada, e o que está acima e o que está abaixo são iguais diante Dele, de modo que Ele está presente abaixo exatamente como acima.

8 וא"כ גם בחי' היש בטל אליו ית'. וזהו כי גדול ה' ואדונינו מכל אלקים.

Se é assim, também o nível do “algo” se encontra em estado de autoanulação diante Dele, bendito seja. E este é [o sentido de] “Pois grande é Havayá, e nosso Senhor está acima de todos os Elokim”.

ופי' מכל אלקים הם ק"ך צירופי אלקים המעלימים ומסתירים אור ה' וקדושתו לבלתי יתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כמו שהוא שלא יתבטלו העולמות במציאות.

E o sentido de “acima de todos os Elokim” é que eles são as 120 combinações do Nome Elokim, que ocultam e escondem a luz de Havayá e Sua santidade, para que a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, não se revele tal como é, de modo que os mundos não fossem anulados na realidade;

אלא שיהא נראה העולם ליש ודבר נפרד. אבל אור הוי' הוא גדול על כולם ומושל על כולם להיות היש בטל.

mas, antes, que o mundo pareça um “algo” e uma entidade separada. Porém, a luz de Havayá é maior que todos eles e governa sobre todos eles, de modo que o “algo” esteja em estado de autoanulação.

(וזהו כי אני ידעתי כי גדול כו'. אני זו כנס"י [כנסת ישראל]. אבל העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] אומרים עזב הוי' את הארץ. ופרעה אמר לא ידעתי את הוי' כו'. ולכן נאמר ביתרו אחר שנתגייר עתה ידעתי כי גדול הוי' כו')
(E este é [o sentido de] “Pois eu sei que [Havayá] é grande”, etc. “Eu”: esta é a Comunidade de Israel. Mas os idólatras dizem: “Havayá abandonou a terra”; e o Faraó disse: “Não conheço Havayá”, etc. Por isso se diz de Yisro, depois que se converteu: “Agora sei que Havayá é grande”, etc.)

והיינו לפי שכל אשר חפץ הוי' נמשך ועשה גם בשמים ובארץ שכולם יש להם ציור ותמונה מבחי' חפץ ורצון הוי' שלא בא לידי גילוי בדבור ומאמר שהוא הפועל הישות.

Isto é, porque “tudo o que Havayá desejou” é atraído para baixo, e Ele “fez” [isso] também “nos céus e na terra”: pois todos eles têm forma e configuração do nível do desejo e da vontade de Havayá, que não se revelou em fala e enunciado, os quais produzem a yeshus [a condição de ser um “algo”].

9 וזהו ענין שיתף מדה"ר [מדות הרחמים]. שבכל מע"ב [מעשה בראשית] כתיב ויאמר אלקים ואח"כ שיתף מדה"ר [מדות הרחמים] דכתיב ביום עשות ה' אלקים כו'.

E este é o significado de “associou o atributo da misericórdia”: pois, em toda a obra da criação, está escrito “E Elokim disse”; depois, Ele associou o atributo da misericórdia, como está escrito: “No dia em que Havayá Elokim fez”, etc.

וזהו למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם שבח"י אלקות הוא בבח"י איה דהיינו בבח"י הסתלקות לפי שאומרים עזב הוי"ה את הארץ

E este é [o significado de] “Por que as nações diriam: ‘Onde, agora, está o seu D'us?’”: que a Divindade está no estado de “onde”, isto é, em um estado de retraimento, pois dizem: “Havayá abandonou a terra”,

ואין העולם מתנהג אלא בבח"י אלקים שהוא שם הצמצום והסתלקות להיות העולם יש ודבר נפרד אבל באמת כל אשר חפץ הוי"ה עשה.

e [que] o mundo é conduzido apenas pelo nível de Elokim, que é o Nome do tsimtsum (contração) e do retraimento, para que o mundo seja um “algo” e uma entidade separada. Mas, na verdade, “tudo o que Havayá desejou, Ele fez”.

10 ועל ענין זה מדבר כל המזמור שלמעלה מזה הים ראה וינוס כו'. ההופכי הצור כו'.

E todo o salmo que precede este fala deste assunto: “O mar viu e fugiu” etc.; “Quem transforma a rocha” etc.

שמספר בשבח מעלת שם הוי"ה המושל על שם אלקי ומשנה הטבע מצור החלמיש שהוא מיסוד האש וממנו מוציא מים

Pois ele relata o louvor à superioridade do Nome Havayá, que governa o Nome Elokim e altera a natureza: [como no caso da] rocha de pederneira, que pertence ao elemento do fogo, e da qual Ele faz brotar água.

והיינו לפי ששם אלקים שהוא הצמצום ומעלים להיות בכח' יש ע"פ הטבע המוטבע בכל דבר לפי מזגו ותכונתו הוא בטל לגבי שם הוי"ה המושל עליו שהוא ענין גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא. ולכן גם הים ראה וינוס כו':

Isto é, porque o Nome Elokim, que corresponde ao tsimtsum (contração) e oculta, fazendo com que [as coisas] estejam em estado de “algo” segundo a natureza inscrita em cada coisa, de acordo com sua composição e suas características, fica em estado de autoanulação perante o Nome Ha-vayá, que o governa — o que é a revelação da Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, pois, assim como é o Seu Nome, assim é Ele. Portanto, também “o mar viu e fugiu” etc.

11 והנה כאשר יתבונן וישכיל כל זה האדם. אזי תכלה ותכסוף נפשו ליבטל אליו ית' עד שתחפץ להתפשט מתענוגי עוה"ז ולהפך לכו לגמרי ולדבקה בו וכמ"ש מי לי בשמים כו'.

Agora, quando uma pessoa contempla e compreende tudo isso, sua alma se consumirá de anseio e desejará alcançar a autoanulação (bitul) diante Dele, bendito seja, até desejar despojar-se dos prazeres deste mundo, transformar completamente o coração e apegar-se a Ele, como está escrito: “A quem tenho nos céus...”, etc.

ובזוהר אמרו מאן דלא טעים מרירו למיתקו ומהפך חשוכא לנהורא לית ליה חולקא הכא שצריך להפוך טעם מרירו למיתקא.

E no Zohar disseram: “Quem não prova o amargo [transformado] em doce e não transforma a escuridão em luz não tem parte aqui.” Pois é preciso transformar o sabor do amargo em doçura.

12 ומרירו הן תאוות עוה"ז ותענוגים שמושפעים מהיכלות הקליפות. שאין לך דבר למטה שאין לו היכל למעלה כנגדו שממנו בא תוצאת הדבר ההוא והשפעתו.

E “amargo” significa os desejos deste mundo e os prazeres que fluem dos heichalos [câmaras] das kelipot (cascas). Pois não há nada abaixo que não tenha acima uma câmara correspondente, da qual aquela coisa procede e recebe seu influxo.

וכל תענוגי עוה"ז אפי' [אפילו] דבר קל ואפי' [ואפילו] המסלסל בשערו הנה החיות ההוא נמשך מהיכלות הטומאה.

E todos os prazeres deste mundo, até mesmo algo insignificante, até mesmo alguém que enrola o cabelo: essa força vital é extraída das câmaras da impureza.

13 ולכן נענש יוסף בשבתו בבית האסורים י"ב שנה על שהיה מסלסל בשערו כדאיתא בגמרא ע"פ ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה מיד ותשא אשת אדוניו כו'.

Por isso, Yosef foi punido, permanecendo doze anos na prisão, por ter frisado os cabelos, como consta na Gemara a propósito do versículo: “E Yosef era belo de forma e belo de aparência”; imediatamente, “a esposa de seu senhor lançou [os olhos]”, etc.

וצריך להפוך לבו לטעום ממש למיתקא טעמו וראו כי טוב ה'. אז תתענג על הוי"ה.

E é preciso transformar o coração para provar verdadeiramente a doçura: “Provai e vede que Havayá é bom.” “Então te deleitarás em Havayá.”

14 וזה הי' [היה] ענין הקרבנות שנהפך חלב מנפש בהמה ועולה ונכלל באש שלמעלה אשר תאכל על המזבח להיות אשה ריח ניחוח לה'. וכמו"כ [וכמו כן] תהיה התפלה שהיא במקום הקרבנות להלהיב נפשו באש שלמעלה ולהתענג על הוי"ה.

E este era o significado dos sacrifícios: a gordura proveniente de uma alma animal é transformada, eleva-se e é absorvida pelo fogo do alto, que a consome sobre o altar, para tornar-se “uma oferta de fogo, um aroma agradável para Havayá”. E assim também deve ser a oração, que ocupa o lugar dos sacrifícios: incendiar a própria alma com o fogo do alto e deleitar-se em Havayá.

15 וענין אתהפכא חשוכא לנהורא. הוא שחשך הגשמי של עוה"ז מעשה שמים וארץ שנראים ליש ודבר גשמי יתהפך לנהורא להיות בו גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להיות היש בטל אליו ית' ונגלה כבוד ה' למטה כמו למעלה.

E o significado de “a escuridão transformada em luz” é que a escuridão física deste mundo — a obra dos céus e da terra, que parecem um “algo” e uma coisa física — seja transformada em luz, para que haja nela uma revelação da Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, de modo que o “algo” esteja em autoanulação perante Ele, bendito seja Ele, e “a glória de Havayá se revele” embaixo como em cima.

16 והיינו שע"י בחי' טעים מרירו למיתקא שהוא ממטה למעלה להפוך לבו ותאוות עוה"ז לדבקה בו ית' בתשוקה וצמאון כו'

Isto é, por meio do aspecto de “provar o amargo [transformado] em doce”, que é de baixo para cima, voltando o coração e os desejos deste mundo para apegar-se a Ele, bendito seja, com anseio e sede, etc.,

יאיר אור ה' מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] במקום החשך של העוה"ז שלא יהיה העולם מעלים אור ה' וקדושתו

a luz de D'us brilhará de cima para baixo no lugar da escuridão deste mundo, para que o mundo não oculte a luz de D'us e Sua santidade.

וזהו ג"כ ענין נר מצוה ותורה אור נר מצוה היא בחי' העלא' [העלאת / העלאה] מלמטלמ"ע [מלמטה למעלה] ותורה אור היא בחי' ההמשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] וע"י בחי' נר מצוה בא אור התורה:

E este também é o significado de “uma mitsvá é uma lâmpada, e a Torá é luz”: “uma mitsvá é uma lâmpada” é o aspecto da elevação de baixo para cima, e “a Torá é luz” é o aspecto da descida de cima para baixo; e, por meio do aspecto de “uma mitsvá é uma lâmpada”, vem a luz da Torá.

17 וביאור הדבר. הנה צ"ל ענין אותיות מה ענינם. כי הנה האותיות נחלקות במבטא ע"י ה' מוצאות הפה. אחה"ע מהגרון כ"י.

A explicação do assunto: é preciso explicar o que são as letras. Pois as letras se dividem na pronúncia segundo os cinco órgãos de articulação da boca: Alef, Ches, Hei e Ayin vêm da garganta, etc.

והנה אין המוצאות כלי המבטא דומים לכנור שהוא כלי הנגון שבנגן המנגן עליו מוציא קול שהקול ההוא בא מן תנועת הכנור שמוציא את הקול.

Ora, os órgãos de articulação, os instrumentos da fala, não são como uma lira, que é um instrumento musical: quando o músico toca nela, ela produz um som, e esse som provém do movimento da lira, que produz o som.

משא"כ האותיות אינן באות מחמת תנועות כלי המבטא שהן ה' מוצאות הפה שהרי מאליהן ומעצמן יוצאות תנועות האותיות בלי שום הכנה וכוונה מכוונת באדם להניע הלשון לאותיות דטלנ"ת. או השפתים לאותיות בומ"ף.

Mas não é assim com as letras: elas não surgem por causa dos movimentos dos instrumentos da fala, que são os cinco órgãos de articulação da boca. Pois os movimentos das letras surgem por si mesmos e espontaneamente, sem que haja em uma pessoa qualquer preparação ou intenção deliberada de mover a língua para as letras Dalet, Tes, Lamed, Nun e Tav, ou os lábios para as letras Beis, Vav, Mem e Pei.

אלא אדרבה האותיות מניעות את הלשון לאותיות דטלנ"ת והשפתים לאותיות כומ"ף והאותיות מצד עצמן הן מושרשות בנפש עצמה.

Ao contrário: as letras movem a língua para as letras Dalet, Tes, Lamed, Nun e Tav, e os lábios para as letras Beis, Vav, Mem e Pei; e as próprias letras, em si, têm sua raiz na própria alma.

18 והנפש היא המוציאה אותן מההעלם אל הגילוי מתחלה באותיות המחשבה ואח"כ באותיות הדבור. וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי האדם לנפש חיה.

E é a alma que as faz sair da ocultação para a revelação, primeiro nas letras do pensamento e, depois, nas letras da fala. E é isso que está escrito: “E o homem tornou-se uma alma vivente (nefesh chayah).”

ות"א [ותרגום אונקלוס] לרוח ממללא שבחינת האותיות הן בבחי' חיה. כי יש באדם נפש רוח נשמה חיה. נפש הוא בחי' אותיות מחשבה ודבור.

E o Targum Onkelos [traduz como] “um espírito que fala”, pois as letras estão no nível de Chayah. Pois há no homem Nefesh [alma], Ruach [espírito], Neshamah [alma] e Chayah [vida]. Nefesh é o nível das letras do pensamento e da fala.

19 ורוח הוא הבל הלב שהוא קול כלול מאש רוח ומים כנודע ונשמה היא בחי' השגת השכל ונשמת שדי תבינם.

E Ruach (sopro) é o hálito do coração, que é a voz, composta de fogo, ar e água, como é sabido. E Neshamah (alma) é o nível da compreensão intelectual: “e a neshamah de Shaddai lhes dá entendimento”.

וחיה היא בחי' חכמה דהיינו מקור החכמה שלמעלה מן ההשגה ושם הוא שרש האותיות אלא שקבען בפה ולא שבראן שם בפה

E Chayah (vida) é o nível de Chochmá (sabedoria), isto é, a fonte da sabedoria, que está acima da compreensão; e ali está a raiz das letras. Mas Ele “as colocou na boca”, e não que as tenha criado ali, na boca;

כי בריאותם והתהוותם בשרשם הוא למעלה בבחינת חיה ומשם נמשכו ונתחלקו לכ"ב אותיות לדבר
בם איש ואיש כלשונו.

pois sua criação e seu vir a existir, em sua raiz, dão-se acima, no nível de Chayah; e de lá elas foram atraídas para baixo e divididas em vinte e duas letras, para que cada pessoa fale com elas segundo a sua língua.

20 ובוה יובן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמט"ט [שמטטרון] קושר קשרים לקונו מתפלותיהן של ישראל.

Com isso, compreenderemos o ensinamento de nossos Sábios, de abençoada memória: Metatron ata nós para seu Criador a partir das preces de Israel.

כי הנה המלאכים מעלים התפלות לפי שדבור האדם הוא גשמי והמלאכים הם רוחני [רוחניים] שהדבור שלהם הוא כמו מחשבה שלנו וע"י המלאך המקבל התפלה מזדככת התפלה מגשמיות לרוחניות ע"י המלאך ההוא.

Pois os anjos elevam as preces, porque a fala do homem é física, enquanto os anjos são espirituais; sua fala é como o nosso pensamento. Por meio do anjo que recebe a prece, ela é refinada, passando da materialidade à espiritualidade por meio daquele anjo.

21 והנה גבוה מעל גבוה עד עולם העליון שבו משכן מט"ט [מטטרון] והוא קושר כתרים שלמעלה מן הראש ומוחין.

Ora, [ele vai] “mais alto que o alto”, até o mundo superior, no qual se encontra a morada de Metatron; e ele ata coroas que estão acima da cabeça e do intelecto (mochin).

וע"י זה ממשיך אותיות חדשות. כי הנה התפלה היא בקשת יה"ר [יהי רצון] שיתהווה בחינת רצון

E, por meio disso, ele faz descer letras novas. Pois a prece é um pedido: “Yehi ratzon” (“Que haja vontade”), para que venha a existir um nível de vontade.

שכמו שכבר נמשך רצה"ע [רצון העליון] בחכמה. הנה החכמה מחייבת ע"פ התורה אין יסורים בלא עון שהעון גורם יסורים ח"ו [חס ושלום] אבל ע"י התפלה יה"ר [יהי רצון] נמשך רצה"ע [רצון העליון] שלמעלה מבחינת חכמה ושם הוא רחמים פשוטים ורבו פשעיך כ"י.

Pois, uma vez que a vontade suprema já foi atraída para Chochmá (sabedoria), Chochmá determina, segundo a Torá: “Não há sofrimento sem pecado”, pois o pecado causa sofrimento, D'us não o permita. Mas, por meio da prece, “Yehi ratzon”, faz-se descer a vontade suprema que está acima do nível de Chochmá; ali há misericórdia simples, e “as tuas transgressões são muitas” etc.

22 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כשישראל אומרים יהא שמו הגדול מבורך כ"י הקב"ה מנענע בראשו. פ"י שמנענע וממשיך בראשו הוא רצה"ע [רצון העליון] ב"ה

E é isso que disseram nossos Sábios, de abençoada memória: quando Israel diz “Que Seu grande Nome seja bendito” etc., o Santo, bendito seja Ele, meneia a cabeça. Isto é, Ele meneia e faz descer Sua “cabeça”, que é a vontade suprema, bendito seja Ele;

כי אותו מבקשים יהא שמו הגדול מבורך שיהא ברוך ונמשך שמו הגדול שלמעלה מבחינת השתלשלות שהוא גדול ומהולל מאד.

pois é isso que se pede: “Que Seu grande Nome seja bendito”, que Seu grande Nome, que está acima do nível da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut), seja bendito e trazido para baixo, pois é “grande e muitíssimo louvado”.

23 והמשכת רצה"ע [רצון העליון] הזה הוא ע"י העלאת אותיות התפלה לשרשן ומקורן כתר העליון ע"י מט"ט [מטטרון]. והיינו לפי ששרש האותיות היא בכתר העליון למעלה מבחי" חכמה ומוחין אלא שראשית הגלוי היא בחכמה שא"א להשכיל ולהשיג כל דבר מושכל כ"א ע"י אותיות.

E a atração para baixo desta vontade suprema se dá por meio da elevação das letras da oração à sua raiz e fonte, Kéter superior (a Coroa), por intermédio de Metatron. Isto é, a raiz das letras está em Kéter superior, acima do nível de Chochmá (sabedoria) e do intelecto (mochin); contudo, o início da revelação se dá em Chochmá, pois é impossível compreender e apreender qualquer coisa inteligível senão por meio de letras.

אבל האותיות עצמן אינן בחי" שכל שא"א לשכל המושג להשיג ענין מהות האותיות בעצמותם אלא שהן לכוש השכל

Mas as próprias letras não estão no nível do intelecto, pois o intelecto apreensível não pode apreender a natureza essencial das letras em si mesmas; antes, elas são uma vestimenta do intelecto.

והלבוש הזה הוא מבחי' חיצונית עליון שירד ונתפשט למטה להלביש את השכל. ומשם יורד עוד להיות אותיות מחשבה ודבור:

E essa vestimenta provém da dimensão exterior (chitsoniyut) superior, que desceu e se estendeu para baixo a fim de revestir o intelecto. E de lá desce ainda mais, tornando-se letras do pensamento e da fala.

24 והנה התורה נתלבשה באותיות ג"כ עד"ז שאותיות התורה שרשן למעלה מעלה מבחי' התורה. דאורייתא מחכמה נפקת והאותיות שרשן למעלה בבחי' כתר.

Ora, também a Torá foi revestida de letras desse modo: as letras da Torá têm sua raiz muito acima do nível da própria Torá. Pois “a Torá procede de Chochmá (sabedoria)”, ao passo que as letras têm sua raiz acima, no nível de Kéter (a Coroa).

ואותיות מלשון אתא שהוא לשון המשכה. שהאותיות הן המשכות שבהן ועל ידן נמשך להיות התורה.

E o termo otiyos (letras) deriva da palavra asa (“veio”), que denota uma atração para baixo; pois as letras são atrações para baixo, nas quais e por meio das quais a Torá é atraída para baixo, tornando-se a Torá.

25 והענין כי הנה כתיב כאשר יאמר משל הקדמוני והוא התורה שהתורה נקראת בשם משל הקדמוני.

A explicação: está escrito: “Como diz a parábola do Primordial”, e esta é a Torá, pois a Torá é chamada “a parábola do Primordial”.

וביאר הדבר ההוא כי הנה ענין המשל הוא להמשיל את הנמשל באופן שיובן מתוך המשל.

E a explicação disso: a natureza de uma parábola é representar a coisa que ela ilustra (o nimshal [aquilo que é ilustrado]), de tal maneira que ela possa ser compreendida a partir da parábola.

והרי המשל הוא ענין אחר שאינו מהות הנמשל. אלא שהנמשל מובן מתוכו ע"י שדומה לו בצד מה.

No entanto, a parábola é uma coisa diferente, que não é a essência daquilo que ilustra; apenas aquilo que ilustra é compreendido a partir dela, porque se assemelha a ela em algum aspecto.

26 וז"ש [וזהו שכתוב] וביד הנביאים אדמה. וחז"ל [וחכמינו זכרונם לברכה] המשילו מראה הנבואה לאספקלריא שכתו שרואין באספקלריא הגם שנראית דמות הצורה בתמונתה ובצלמה ממש מ"מ אין זאת גוף הצורה עצמה ממש אלא דמותה ותמונתה.

E isto é o que está escrito: "E através dos profetas sou comparado". E nossos Sábios, de abençoada memória, compararam a visão profética a um espelho (aspaklaria): assim como se vê num espelho, embora a semelhança da forma apareça exatamente em sua configuração e imagem, ainda assim, ela não é o corpo real da própria forma, mas apenas sua semelhança e imagem;

כך כל השגת הנביאים באלקותו ית' אין זה אלא בחי' דמות ודמיון.

assim também, toda a apreensão que os profetas tiveram de Sua Divindade, bendito seja Ele, é somente no nível de semelhança e similitude.

27 והיינו כמו בחי' משל שממנו מוכן הנמשל. אבל באלקותו ית' ממש כתיב כי לא יראני כו' וכמשארז"ל [וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה].

Isto é, como uma parábola, a partir da qual se compreende aquilo que ela ilustra. Mas, no que diz respeito à Sua própria Divindade, bendito seja Ele, está escrito: "Pois [o homem] não Me verá", etc., e assim disseram nossos Sábios, de abençoada memória.

וז"ש [וזהו שכתוב] בשלמה וידבר שלשת אלפים משל על כל דבר מד"ת [מדברי תורה] כו' דהיינו שאמר על כל דבר מד"ת [מדברי תורה] רוחניות הענין

E é isso que está escrito a respeito de Shlomo: "E ele falou três mil parábolas" sobre cada assunto das palavras da Torá, etc. Isto é, sobre cada assunto das palavras da Torá, ele explicava seu sentido espiritual.

כמו מצות קרבנות מן הבהמה. ומקריבים חלב ודם ע"ג [על גביו] המזבח בכהן ובגדי כהונה והיה אומר ענין הקרבנות ברוחניות ומהו נקרא חלב ודם ברוחניות ומהו כהן ומהו בגדי כהונה.

Por exemplo, a mitsvá dos sacrifícios de animais, [em que] a gordura e o sangue são oferecidos sobre o altar por intermédio de um kohen [sacerdote] e das vestes sacerdotais: ele explicava o assunto dos sacrifícios em termos espirituais — o que se chama gordura e sangue na espiritualidade, o que é um kohen e o que são as vestes sacerdotais.

28 והנה גבוה מעל גבוה כמה מדרגות רוחניות זו למעלה מזו. והשיג שלמה בחכמתו שלשת אלפים משל. דהיינו שלשת אלפים מדרגות זו למעלה מזו.

Ora, [há] muitos níveis espirituais, um acima do outro — “o elevado acima do elevado”. E Shlomo, com sua sabedoria, apreendeu três mil parábolas, isto é, três mil níveis, um acima do outro.

וכולם אינן רק בחינת משל לגבי בחינת אלקות ממש השורה ומתלבש בתורה.

E todos eles estão apenas no nível de uma parábola em relação ao nível da própria Divindade, que repousa na Torá e nela se reveste.

29 והנה שלמה לא השיג אלא שלשת אלפים משל. אבל באמת כך הוא עד רום המעלות לאין קץ שכולם אינן רק בחינת משל לקדמונו של עולם. דהיינו אור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מבחי' וגדר השתלשלות

Ora, Shlomo apreendeu apenas três mil parábolas. Mas, na verdade, assim é até as alturas mais elevadas, sem fim: todas são apenas da categoria de parábola em relação ao Primordial do mundo, isto é, a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, em Si, que está muito acima do nível e dos limites da cadeia descendente dos mundos (hishtalshelut).

לא בבחי' ממלא ולא בבחינת סובב רק שהתורה נמשכה משם ע"י בחינת אותיות והמשכות.

[Ela] não está nem no nível da luz que preenche todos os mundos (memalê kol almin), nem no nível da luz que circunda todos os mundos (sovev kol almin). Contudo, a Torá foi trazida para baixo de lá por meio de letras e de influxos descendentes.

30 ועי' ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] דוד הע"ה [העליו השלום] היה מחבר תורה של מעלה בהקב"ה. דהיינו שהמשיך אותיות התורה מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה ממש.

A respeito disso, nossos Sábios, de abençoada memória, disseram: “O rei David, que a paz esteja com ele, unia a Torá do alto ao Santo, bendito seja Ele.” Isto é, ele atraía para baixo as letras da Torá a partir da própria Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele.

ועי' [ועל זה נאמר] אשר יעשה אתם האדם כו'. לעשות אותם. שעשיית התורה היא ע"י האדם. וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מעלה אני עליכם כאלו עשאוני.

E a respeito disso se diz: “que o homem fará”, etc.: “fazê-los”, pois a feitura da Torá se dá por meio do homem. E, como disseram nossos Sábios, de abençoada memória: “Considero isso como mérito de vocês, como se vocês Me tivessem feito.”

וזהו ותורה אור שהתורה מאירה אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש. אך אין אור התורה עולה בשם אור אלא ע"י נר מצוה:

E este é [o significado de] “e a Torá é luz”: a Torá irradia a própria Luz Infinita, bendito seja Ele. Mas a luz da Torá só recebe o nome de “luz” por meio de “uma mitsvá é uma lâmpada”.

31 והענין שהארת אור הנר הוא ע"י שיש אויר סביב האור. משא"כ בלא אויר יכבה ולא יאיר כלל.

A explicação: o brilho da luz da lâmpada ocorre por haver ar ao redor da luz; ao passo que, sem ar, ela se apagaria e não brilharia de modo algum.

ולכן אין כופין כלי ע"ג [על גבי] הנר בשבת שלא יכבה שמחמת כפיית הכלי מונע האויר שסביב האור.

Por isso, no Shabat, não se deve virar um recipiente sobre uma lâmpada, para que ela não se apague, pois, ao virar o recipiente, bloqueia-se o ar que está ao redor da luz.

32 והיינו כי האויר גורם להיות הארת אור הנר לפי שאויר הוא אותיות אור יי שהאויר הוא מקור האור.

Isso significa que o ar faz com que a luz da lamparina brilhe, porque avir (ar) é formado pelas letras de or (luz) [e] yud; o ar é a fonte da luz.

כי היו"ד שבהעלם אותיות אויר הוא העלם האור ובו ועל ידו נמשך ויוצא האור מההעלם אל הגילוי.

Pois o yud oculto nas letras de avir é a ocultação da luz; nele e por seu intermédio, a luz é atraída e sai da ocultação para a revelação.

33 והיינו כמו בחינת אותיות שלמעלה מהתורה ושם הוא שרש ומקור המצות שהן מושרשות ברצה"ע

[ברצון העליון] ב"ה שלמעלה מהחכמה בחי' דאורייתא מחכמה נפקת.

E isso é como o nível das letras que estão acima da Torá; ali se encontram a raiz e a fonte das mitzvos, que estão enraizadas na vontade superna, bendito seja Ele, acima de Chochmá (sabedoria), o nível de “a Torá provém de Chochmá”.

ולכן כעשיית המצות שהן בבחינת העלאה מלמטה למעלה למקורן ושרשן בחי' אוי"ר [אויר] אור יי גורם להאיר אור התורה

Portanto, a realização das mitzvos, que constituem uma elevação de baixo para cima, à sua fonte e raiz, o nível de avir (ar), ou [e] yud, faz a luz da Torá brilhar,

כי כל המצות נק' בשם צדקה. כמ"ש וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת כ"י.

pois todas as mitzvos são chamadas pelo nome de tzedakah, como está escrito: "E será tzedakah para nós, se tivermos o cuidado de cumprir toda esta mitzvá", etc.

34 וצדקה לדלים ואביונים היא המשכה והשפעה להחיות רוח שפלים.

E a tsedaká [caridade] aos pobres e indigentes é um influxo descendente e uma concessão para "reanimar o espírito dos humildes".

וכך מעוררים למעלה בחי' המשכות להחיות רוח שפלים דקמיה כולא כלא חשיב והכל נק' שפלים ודלים אצלו ית'. וההמשכות וההשפעות הן הן אור התורה. כי אור ושפע הכל א'.

E assim, desperta-se no Alto o aspecto de influxos descendentes para "reanimar o espírito dos humildes", pois "diante Dele tudo é considerado como nada", e todos são chamados humildes e pobres em relação a Ele, bendito seja. E esses influxos e concessões são a própria luz da Torá, pois a luz e o fluxo são uma só coisa.

35 וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו רק צ"ל תורה

וגמ"ח [וגמילות חסדים]

E é isso que disseram nossos sábios, de abençoada memória: "Quem diz: 'Não tenho senão Torá', nem sequer Torá tem." Em vez disso, é preciso haver Torá e atos de bondade (gemilus chasadim),

כי בלא גמ"ח [גמילות חסדים] זו צדקה אין אור התורה מאיר לו.

pois, sem atos de bondade, que são tsedacá, a luz da Torá não brilha para ele.

וזהו אפי' [אפילו] תורה אין לו. פי' שאין התורה שייכה ומתייחסת אליו רק התורה היא בחי' אותיות הנ"ל.

E isso é [o sentido de] "nem sequer Torá tem": isto é, a Torá não lhe pertence nem se relaciona com ele; em vez disso, a Torá é o nível das letras mencionadas acima.

וזהו אמש"ך רוח ואייתי רוח. פ"י רוח היינו בחינת אוי"ר [אוי"ר] הנ"ל ומתחלה אמש"ך מקור בחי' אותיות. ואח"כ אייתי וממש"ך המשכת אור א"ס ב"ה בחכמה ראשית גילוי האותיות להיות התורה אור:

E isso é [o sentido de] “atrai espírito e traz espírito”. Isto é, “espírito” (ruach) é o nível de avir mencionado acima: primeiro, “atrai” a fonte, o nível das letras; depois, “traz”, fazendo descer a Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito seja Ele, para Chochmá (sabedoria), o início da revelação das letras, para que a Torá seja luz.

36 ובוה יובן ענין מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל כי מזוזה היא בחי' העלאה ממטה למעלה כמו בחי' המצות.

Com isso, compreenderemos o sentido de “a mezuzá à direita e a lâmpada de Chanucá à esquerda”. Pois a mezuzá representa uma elevação de baixo para cima, tal como as mitsvot.

וענין המזוזה הוא שכותבין פ' שמע והיה אם שמוע שכתוב שם אחד ואהבת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך בחי' העלאה.

E o sentido da mezuzá é que se escrevem as passagens de Shemá e Vehayá Im Shamoá, nas quais estão escritos “Um” e “E amarás com todo o teu coração, com toda a tua alma e com todo o teu vigor”: a dimensão da elevação.

37 וקובעין בפתח הבית להעלות הבית וכל אשר בו כל רכושו וקנינו בכל התיבות להיות בטלים לאהבת ה' בכל מאדך בכל ממונך.

E ela é afixada à entrada da casa para elevar a casa e tudo o que há nela, todos os seus bens e poses em todas as arcas, para que tudo esteja submetido, em autoanulação (bitul), ao amor a D'us: “com todo o teu poder”, com todo o teu dinheiro.

ולכן קובעין המזוזה בימין כי וימינו תחבקני כאדם החובק את חברו שמקרבו אצלו כך נמשך ימין מקרבת להעלות אליו ית' כל הבא לקרב אליו ית'.

Por isso, a mezuzá é afixada à direita, pois “Sua mão direita me abraça”, como uma pessoa que abraça seu amigo e o aproxima de si; assim também é atraída para baixo “a direita que aproxima”, para elevar até Ele, bendito seja, todos os que vêm para se aproximar Dele, bendito seja.

אבל נ"ח הוא המשכת אור התורה. כי היונים רצו להשכיחם תורתך ולכן הוא משמאל. כי מימינו אש דת למו שהתורה נמשלה לאש כנודע.

Mas a lâmpada de Chanucá é a atração para baixo da luz da Torá, pois os gregos procuraram “fazê-los esquecer a Tua Torá”; por isso, ela fica à esquerda. Pois “de Sua mão direita, uma lei de fogo para eles”: a Torá é comparada ao fogo, como é sabido.

38 ובפרט שעיקר מצות נ"ח להאיר בחוץ ברה"ר [ברשות הרבים] ובח"י רבים היינו טורא דפרודא מבחי' ז' אומות שגם שם יאיר אור ה' וקדושתו שלא יהא העלם והסתר כמו שהיה בימי חשמונאי שרצו היונים להשכיחם תורתך.

E isso é especialmente assim porque a principal mitsvá da lâmpada de Chanucá é iluminar do lado de fora, no domínio público (reshus harabim [“domínio dos muitos”]); e o nível dos “muitos” é a tura difruda [montanha da separação], ligada ao nível das sete nações: que também ali brilhem a luz de D'us e Sua santidade, para que não haja ocultação nem encobrimento, como houve nos dias dos Hasmoneus, quando os gregos quiseram “fazê-los esquecer Tua Torá”.

וכשגברה מלכות בית חשמונאי תקנו להמשיך אור התורה גם במקום הרבים טורי דפרודא:

E, quando prevaleceu o reino da casa dos Hasmoneus, eles instituíram que a luz da Torá também fosse conduzida ao lugar dos muitos, as montanhas da separação.

39 והנה שרש הז' אומות רישיה דעשו בעטפא דיצחק שהוא מבחי' גבורות שהן בחי' שמאל.

Agora, a raiz das sete nações é “a cabeça de Eisav no seio de Yitzchak”, que provém do nível das Guevurot (contenção), que são o nível da esquerda.

אך הגורם להיות המשכת נר חנוכה בשמאל היינו בחי' המזוזה שבימין שהיא בחי' ההעלאה שע"י העלאה זו נעשה בחי' ההמשכה הנ"ל ונמשך גם במקום החשך בחינת טורי דפרודא.

Mas o que causa a descida da lâmpada de Chanucá à esquerda é o nível da mezuzá (pergaminho afixado ao umbral) à direita, que é o nível da ascensão: por meio dessa ascensão ocorre a descida mencionada acima, e ela desce também ao lugar da escuridão, o nível das montanhas da separação.

כי עיקר הדבר הוא להיות החשך דוקא מאיר דהיינו בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא. וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] (סוטה מ"ט) **עלמא אמאי קא מקיים איש"ר** [אאמן יהא שמיה רבא] **דאגדתא**.

Pois o principal é que a própria escuridão brilhe, isto é, o nível de “escuridão transformada em luz”. E é a isso que se referiram nossos Sábios, de abençoada memória, ao dizer (Sotah 49): “Em que se sustenta o mundo? No ‘Amém, que seja bendito o Seu grande Nome’ da Aggadah [ensinamentos não haláchicos].”

כי אגדתא הוא בחי' תרגום שכל התלמוד הוא בלי [בלשון] תרגום. ותרגום הוא בחי' אחוריים דקדושה כנודע.

Pois a Aggadah é o nível do Targum, uma vez que todo o Talmud está na língua do Targum; e o Targum é o nível do aspecto posterior (achorayim) da santidade, como é sabido.

וכשנמשך להיות שמיה רבא מברך ונמשך גם בבחי' תרגום שהוא בבחי' אחוריים אזי אתהפכא חשוכא לנהורא וזהו עיקר קיום העולם:

E, quando se faz descer para que “Seu grande Nome seja bendito”, e se faz descer também ao nível do Targum, que é o nível do aspecto posterior, então a escuridão se transforma em luz; e essa é a essência da sustentação do mundo.

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY-NC 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Sinagogas, escolas e projetos sem fins lucrativos podem copiá-la, imprimi-la e compartilhá-la livremente, e podem pedir doações para cobrir o custo da impressão; nunca pode ser vendida. Citem a Kehot Publication Society e likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/torah-ohr/mikeitz/15/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak